

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Borgartún 29, 105 Reykjavík

Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051

Netfang: nel@nel.is

Tilv.: 23040005

Ákvörðun nr. 57/2023

Þann 11. desember 2023 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 57/2023.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst erindi frá [REDACTED], dags. 19. apríl 2023. Í erindinu eru gerðar athugasemdir við framkomu og starfsaðferðir starfsmanns embættis lögreglustjórans á Suðurnesjum þann 23. mars sl., þegar afskipti voru höfð af kvartanda þar sem hann var við vinnu sína sem [REDACTED]. Hann heldur því fram í erindi sínu að honum hafi verið mismunað sökum uppruna síns þar sem aðeins var óskað eftir persónulegum upplýsingum um hann en enga aðra [REDACTED] á þeim tíma.

Nefnd um eftirlit með lögreglu óskaði eftir upplýsingum frá Lögreglustjóranum á Suðurnesjum þann 15. ágúst 2023.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærur á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

2.

Lögreglustjórinn á Suðurnesjum svaraði beiðni nefndarinnar með bréfi dags. 29. ágúst 2023. Meðfylgjandi voru dagbókarfærsla vegna málsins ásamt tölvupóstssamskiptum innan embættisins um málið þar sem fram komu skýringar á því af hverju afskipti voru höfð af kvartanda í umrætt sinn.

3.

Undir valdsvið nefndarinnar fellur hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá líða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaoðryggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

Nefnd um eftirlit með lögreglu ber að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindi [REDACTED] er ljóst að um er að ræða kvörtun sem lýtur að framkomu og háttsemi starfsmanna lögreglustjórans á Suðurnesjum.

Í gögnum málsins kom fram að lögreglunni hefðu borist ábending um að tiltekin [REDACTED] væri ekki eins merkt og aðrar [REDACTED]. Lögregluþjónn fór því og ræddi við [REDACTED] og kom þá í ljós að [REDACTED] hafði öll leyfi tiltæk og bíllinn var merktur. Í svarbréfi aðstoðaryfirlögregluþjóns til [REDACTED], dags. 11. apríl sl. kemur fram hvers vegna afskipti voru höfð af honum. Mögulega hefði mátt skýra afskiptin nánar út fyrir honum. Hins vegar var í bréfinu beðist afsökunar á því ef honum hafi fundist sér ógnað eða mismunað af hálfu lögreglu.

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór ítarlega yfir erindi [REDACTED] og þau gögn sem henni bárust frá Lögreglustjóranum á Suðurnesjum. Með hliðsjón af því hvernig málsatvikum var lýst í kvörtun [REDACTED] og þeim gögnum sem nefndin hefur undir höndum, telur nefnd um eftirlit með lögreglu að ekki séu uppi vísbendingar um mögulega ámælisverða eða refsiverða háttsemi starfsmanna lögreglu, sbr. 2. mgr. 35. gr. a. laga nr. 90/1996. Nefndin telur óheppilegt að ekki séu til upptökur úr búkmyndavélum af vettvangi. Nefndin telur hins vegar ekki tilefni til að aðhafast vegna erindis [REDACTED].

Niðurstaða

Ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindisins.

Reykjavík, 11. desember 2023

Skúli Þór Gunnsteinsson
formaður

Kristín Edwald

Þorbjörg I. Jónsdóttir